

Batega el bosc,
ales de papallona
em fan l'ullet.

Rosa Torrent

ESTILS

Per un islam respectuós i respectat

Un Islam visto y no visto. Hacia un respeto común (Ed. Bellaterra) de Didac P. Lagarriga ens parla de qüestions que solen passar desapercubides quan parlem d'Islam, però que contenen antidòts contra el fanatisme, des del valor de la pluralitat cultural i l'espiritualitat a la necessitat d'una educació holística.

Un amor que trenca tòpics

El llibre Les parelles mixtes islamocristianes. Un amor transgressor que posa a prova prejudicis i fronteres d'Ahmed Benallal i Jordi Giró (eds.) es presenta avui divendres a les 19:30 al Seminari Conciliar (Diputació, 231, Barcelona) amb, entre d'altres, Mons. Joan Josep Omella i Michael Fitzgerald, ex-Nunci Apostòlic a Egipte.

Opinió

GETTY

El diàleg fa caure màscares

HASHIM I. CABRERA

ARTISTA. ESPECIALISTA EN ISLAM ANDALUSÍ

Amb mediadors culturals, polítics o religiosos, els éssers humans vam deixar de mirar-nos cara a cara, i ara ja no sabem fer-ho. Ens fem por. Necessitem d'un filtre, una cultura, una història, un relat, una interpretació. No obstant això, quan les coses amenacen amb desaparèixer, comencem a apreciar-les. Ara ens adonem del valor d'aquestes identitats, de la facilitat i comoditat que suposen la llengua, la cultura o la filosofia per transitar i comprendre d'alguna manera el món i l'existència, per sobreviure amb una certa integritat personal, psicològica o moral. Descobrim l'immens valor del diàleg. I ens n'adonem, precisament, perquè comencem a veure totes aquestes identitats com a vestits que cauen, com una litúrgia buida, com a formes en trànsit d'extinció, sense cap sentit o contingut reals.

Aspiració
Necessitem donar cabuda en nosaltres a la dimensió transcendent si de debò volem progressar vers el millor de nosaltres mateixos

tre que el temps del sentit, l'àmbit on hi viu la imaginació activa i creadora, l'àmbit de la revelació que integra el coneixement tant dels mitjans com de les finalitats, tant d'aquest món abastable mitjançant la lògica com d'aquell altre somiat o anhelat per la intuïció. Un temps que transcendeix la consideració utòpica de les qualitats morals i espirituals, del bé i de la bellesa, per fer-les presents i reals en l'experiència humana. Aquest és el temps que més necessitem ara, perquè necessitem precisament donar cabuda en nosaltres mateixos a la dimensió transcendent si de debò volem progressar vers el millor de nosaltres mateixos.

Fer per als altres o per a un mateix?

L'ajuda mútua desfà la idea de qui és el que ajuda a qui

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Sabem, ens ho han repetit des de ben petits, que ajudar els altres és important, fins i tot imprescindible per a la vida en comú. Ha proliferat tota una indústria al voltant d'aquesta idea: des de l'ajuda humanitària –apetita i gran escalada fins a l'autoajuda. Dels grans festivals solidaris als anònims tutorials de Youtube. El personatge malcarat, ombrívol i emmirallat en ell mateix, per definició, no té cap interès en ajudar als altres... llevat que en tregui un benefici millor, inclòs el de netejar-se la consciència. Així, també molts dels que a priori quedarien al marge d'aquesta roda hi participen d'una manera o altra, amb més o menys implicació i entusiasme però, al cap i a la fi, ajudant, que és del que es tracta.

Moltes vegades, en el paradigma imperant de l'ajuda donem per bo algunes de les seves funcions, però n'oblidem d'altres igual d'importants. Per exemple, què és ajudar? Què implica? Assolim l'objectiu d'aquell a qui ajudem o més aviat imposim la nostra perspectiva? Quan ens proposem ajudar a algú, ¿o fem per a l'altre o per a un mateix? Qui és l'ajudant i qui l'ajudat?

L'ajuda esbiaixada

Si no aprofundim en aquestes qüestions l'ajuda pot esdevenir estèril. En els millors dels casos, una màscara que vestim quan necessitem fer endreça dels propis remordiments i assecar les cada vegada més escasses llàgrimes que ens regalimen quan les notícies exposen imatges impactants i injustes. Els publicistes de les nombroses empreses que treballen en aquest sector coneixen prou bé els mecanismes emocionals que ens empenyen a vestir-nos, esporàdicament, amb aquesta màscara. És el que podríem anomenar una ajuda del tipus unidireccional, on queda molt clar quin és l'emissor de la suposada ajuda i quin el receptor. Per volum

de xifres i presència social, diríem que aquest és el tipus d'ajuda que més abunda, el més políticament correcte. No obstant això, i cal anar amb compte, no és l'únic tipus; ni tan sols queda clar si, veritablement, és una ajuda, més enllà dels seus efectes immediats i l'eficax capacitat per apedaçar urgències. En l'àmbit internacional, per exemple, amb el procés de descolonització després de la Segona Guerra Mundial, la ingerència –principalment econòmica, però també política i tècnica– dels països industrialment més desenvolupats a les ex-colònies es va revestir d'ajuda, sovint amb l'afegit d'humanitària. Més endavant, l'eufemisme es va canviar pel de "cooperació", amb el sentit de deixar enrere la noció unilateral d'ajuda (on l'ajudat es veia com un mer receptor passiu) per un terme més dinàmic –cooperació–, que havia de facilitar el trencament de la unidireccionalitat i abandonar la imatge d'unes societats inoperants que només podien sortir-se'n gràcies a l'ajuda exterior.

Deixar-nos ajudar

Malgrat aquests esforços, és difícil diluir aquesta frontera entre ajudant i ajudat si es continua vestint la màscara, convençuts que fem les coses pels altres. Hi ha un vincle no sempre reconegut, però resistent, entre aquesta idea del subjecte ajudant i l'objecte ajudat i la de l'antiga potència colonial, ferma defensora dels drets humans i la civilització que reconeixia als seus colons com a objectes indistints i fàcils de manipular. O aquell cinisme ric necessitat de pobresa per així posar en pràctica la seva caritat i benevolència. En definitiva, ja sigui a nivell col·lectiu, passant per la política internacional o els afers d'una societat en concret, fins a l'àmbit individual, podem resseguir el mateix traç d'una ajuda esbiaixada, poc fèrtil, que sota l'aparent proïsme de fer per als altres, en realitat és perjudicial per ambdues parts –per a qui la dona i per a qui la rep–, doncs es sosté amb creences de superioritat moral, d'imposició d'unes pers-

GETTY

pectives i d'una manca d'interès real per l'altre. L'economista i teòric del decreixement Serge Latouche, al denunciar aquest sistema d'ajuda, ens diu: "Ajudar al Sud passa més aviat per una autolimitació de les nostres societats del Nord, per un canvi profund dels nostres models i un qüestionament del desenvolupament, i no pas per la ingerència humanitària. [...] Si volem ajudar a algú, cal començar per demanar-li alguna cosa. No hi ha cap misteri en aquesta paradoxa. Demanant als altres que ens ajudin a resoldre els nostres problemes materials, socials i culturals, els reconeixem com a autèntics socis, d'igual a igual".

Deixar-se ajudar costa molt més perquè fa trontollar l'ego. Substituir aquesta visió unidireccional d'ajuda pel de reciprocitat trenca amb l'efecte unilateral, desequilibrat. La reciprocitat es basa en la balança d'ambdues parts, on l'ajuda mútua desfà la idea de qui és el que ajuda a qui. És una proposta que no sorgeix com una novetat: "Que cadascú digui la veritat al seu proïsme, ja que tots som membres d'un mateix cos", insisteix, no sempre amb èxit, l'Evangeli. Amb la reciprocitat assolim deixar la màscara de l'ajudant compassiu -i necessitat a la vegada d'algú a qui ajudar- i entrem en un espai dinàmic, més horitzontal i fraterno.

Fer per als altres o per a un mateix deixa ja de preocupar-nos si aconseguim disoldre'ns en l'altre i que l'altre es dissolgui en nosaltres, escapant dels falsos murs identitaris excloents. D'aquesta manera, fer per a un mateix és igual, sempre en l'equilibri delicat i fràgil, necessitat d'atenció plena i constant, perquè l'objectiu ja no és nostre ni seu, sinó comú. Un comú que no és polític ni ideològic, sinó pura substància que nodreix la vida, on rebre i donar formen una mateixa via de comunicació, saba imprescindible per a teixir allò que imprudentment hem trencat. L'ajudant ajudant, obert ja de cor, no necessita més agendes amb programes impositius, ni cimeres o discursos que anunciïn les bones intencions. La seva pràctica recíproca no serà benèfica només per als jutjats des de la supèrbia com a pobres infortunats, sinó que generarà espais de convivència més afins. Fer per als altres o per a un mateix perd importància quan ens endinsem, confiats, al mar recíproc de la vida.

CONSCIÈNCIA D'ARA

El proper dijous

Per una filosofia empàtica i atenta

6 PLANS PER AL CAP DE SETMANA

Palo Alto Fashion Market

Torna el Palo Alto Market al Poble Nou de Barcelona i en aquesta edició la moda serà la protagonista. S'hi podran trobar dels propis dissenyadors joves més destacats com Carlotoms, Krizia Robustella o Martin Across. A més, hi haurà food trucks, concerts i activitats per als més petits.

Fira de Playmobil a Tàrraga

Aquest cap de setmana, Tàrraga acull la cinquena edició d'aquesta fira dedicada a l'univers Playmobil. A la cita hi haurà exposicions amb milers de figures, moltes activitats, tallers, concursos (com el del millor diorama) i botigues especialitzades en la venda de Playmobil amb les últimes novetats mundials.

Passejada amb barret

Aquest diumenge se celebra a Barcelona la 12a edició de la Passejada amb Barret, un esdeveniment cultural popular que convidarà a passejar-se amb barret per passar una bona estona i donar la benvinguda a la primavera. L'esdeveniment està inspirat en l'Easter Parade, que és molt famosa a Nova York.

Firaestoc i Firatapetes

Sant Vicenç dels Horts acull aquest cap de setmana una nova edició del Firaestoc-Firatapetes. Es tracta d'una fira d'oportunitats comercials i una altra de tapes acompanyada pel Mercat Gastronòmic i una desfilada de moda. Enguany, a més, es farà conèixer amb la fira esportiva, Firaesport, els mateixos dies.

Taste All Those a Barcelona

Els organitzadors de l'All Those Food Market han creat una nova cita: el Taste All Those, que se celebrarà aquest cap de setmana a Barcelona. La cita vol ser un mercat de pagès, amb esperit sostenible, però amb menjar de carrer de qualitat. El mercat es farà a l'edifici històric de la Universitat de Barcelona.

Festival Vívid a l'Empordà

Tot el mes d'abril el vi serà el gran protagonista de l'Empordà. El festival Vívid neix amb la voluntat de donar a conèixer el món i el producte del vi mentre es practica enoturisme. És també una manera d'ajudar a desestacionalitzar un destí com l'Empordà per atraure visitants més enllà dels mesos d'estiu.